

ПЕРСПЕКТИВНІСТЬ РОЗРОБКИ ЕКСТРАКТІВ З ЛІКАРСЬКОЇ РОСЛИННОЇ СИРОВИНИ

Мацюк О. Д., Вишневська Л.І.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Однією із розповсюджених лікарських форм, отриманих із лікарської рослинної сировини є екстракти, які мають широке використання у різних галузях: медицині, фармації, а також харчовій промисловості – лікєро-горілочній, безалкогольній, кондитерській, харчоконцентратній тощо. Завдяки їх хімічному складу, виробники створюють продукти підвищеної харчової цінності, функціональної спрямованості та постійно розширюють асортимент продукції природного походження.

Екстракти є концентрованими витягами із лікарської рослинної сировини або сировини тваринного походження, що являють собою рухомі, в'язкі рідини або сухі маси. Екстрагентами можуть бути вода, спирт, етер, вуглекислота (та ін. речовини у надкритичному стані), відповідно екстракти поділяють на водні, спиртові, етерні, CO₂-екстракти та інші. Розрізняють рідкі (рухливі рідини), густі (в'язкі маси з вмістом вологи не більше 25 %), сухі (сипучі маси з вмістом вологи не більше 5 %) екстракти [1].

Отримують витяги з рослинної сировини ремацерацією і її варіантами; перколяцією; реперколяцією; циркуляційним екстрагуванням; протиточним екстрагуванням в батареї перколятора з циркуляційним перемішуванням; безперервним протиточним екстрагуванням з переміщенням сировини і екстрагента, та іншими методами, що включають подрібнення сировини в середовищі екстрагента; вихрову екстракцію; екстракцію з використанням електромагнітних коливань, ультразвуку, електричних розрядів, електроплазмолізу, електродіалізу тощо.

Екстракти мають лікувальний, лікувально-профілактичний та профілактичний ефекти при різних станах і захворюваннях.

Тому актуальним залишається пошук та дослідження нових джерел біологічно активних речовин серед флори України. Цікавість і доцільність викликає також дослідження нетрадиційної рослинної сировини, яка зазвичай є малодослідженою, через що не використовується. Також перспективним є розширення сировинної бази шляхом комплексного використання традиційної промислової плодово-ягідної сировини, адже біологічно активні речовини накопичуються не лише у традиційно використовуваних частинах плодово-ягідних дерев, а й вегетативних – листі, бруньках, корі, гілочках тощо [2, 3].

Література

1. Дегтярева Е.А., Вишневская Л.И., Гарная С.В., Калько Е.А. Изучение влияния технологических факторов на выход липофильных веществ из растительного сырья тыквы / Химия растительного сырья. АГУ, 2019. С. 299-307.
2. Ануфрієва, С. В. Лісова скарбниця: довідник лікарських рослин [Текст] / С. В. Ануфрієва. – Донецьк : ТОВ «Глорія Трейд», 2013. 244 с.
3. Красільнікова, Л. О. Біохімія рослин [Текст] / Л. О. Красільнікова, О. О. Авксентьева, В. В. Жмурко. – Х. : «Колорит», 2007. 186 с.